

UCHWAŁA NR XI/65/2025
RADY POWIATU W MYŚLIBORZU
z dnia 29 stycznia 2025 roku

w sprawie przyjęcia „Programu Psychologiczno-Terapeutycznego dla Osób Stosujących Przemoc Domową w Powiecie Myśliborskim na lata 2025 – 2030”

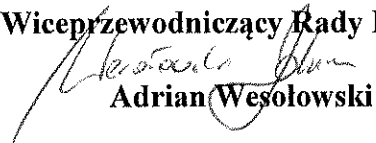
Na podstawie art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 107) w związku z art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1673) Rada Powiatu w Myśliborzu uchwała, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się „Program Psychologiczno-Terapeutyczny dla Osób Stosujących Przemoc Domową w Powiecie Myśliborskim na lata 2025 – 2030”, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu w Myśliborzu.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Wiceprzewodniczący Rady Powiatu

Adrian Wesolowski

UZASADNIENIE

Zgodnie z zapisem art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1673) do zadań z zakresu administracji rządowej realizowanych przez powiat należy opracowanie i realizacja programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową.

Głównym celem programu jest powstrzymanie osoby stosującej przemoc domową przed dalszym jej stosowaniem oraz ochrona osób doznających przemocy domowej przed dalszym krzywdzeniem. Oczekuje się, iż realizacja Programu przyczyni się do usprawnienia systemu przeciwdziałania przemocy, ograniczenia skali problemu przemocy domowej. Bezpośrednimi adresatami programu są osoby dorosłe stosujące przemoc domową. Program finansowany będzie z budżetu państwa w ramach dotacji.

Mając na uwadze powyższe podjęcie niniejszej uchwały jest zasadne.

Załącznik
do Uchwały Nr XI/65/2025
Rady Powiatu w Myśliborzu
z dnia 29 stycznia 2025 roku

PROGRAM
PSYCHOLOGICZNO – TERAPEUTYCZNY
DLA OSÓB STOSUJĄCYCH
PRZEMOC DOMOWĄ W POWIECIE MYŚLIBORSKIM

NA LATA 2025 – 2030

Myślibórz 2024

Spis treści

1. Wprowadzenie	3
2. Podstawy prawne Programu	3-4
3. Diagnoza zjawiska przemocy domowej na terenie Powiatu Myśliborskiego:.....	4-5
4. Założenia i cele oddziaływań psychologiczno – terapeutycznych:.....	6-7
5. Realizacja programu:.....	7
5.1. Realizatorzy programu i prowadzący	7
5.2. Adresaci programu	7
5.3. Partnerzy programu:	7
5.4. Zasady naboru:	8
6. Formy i metody pracy:	8-9
7. Zawartość merytoryczna programu:.....	9-10
8. Zakładane rezultaty:	10
9. Monitoring, ewaluacja, sprawozdawczość, wskaźniki oceny programu	11
10. Źródła finansowania.....	11
11. Zakończenie	12
12. Załączniki:	13-24

1. Wprowadzenie.

Przemoc domowa, zgodnie z definicją zawartą w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej, jest to jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, a w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.

W systemie przeciwdziałania przemocy domowej ważnym aspektem jest działanie interdyscyplinarne, które ma w swoim zasięgu nie tylko oddziaływanie zmierzające do pomocy osobom doznającym przemocy domowej, ale także jej zapobieganie poprzez działania skierowane wobec osób stosujących przemoc. W tym celu niezbędne jest prowadzenie wszelkich oddziaływań w stosunku do osób stosujących przemoc. Kompleksowe działania w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej powinny dotyczyć zarówno organizacji pomocy osobom doświadczającym przemocy, działań profilaktycznych w tym zakresie, jak i wszelkich działań mających na celu zatrzymanie zachowań przemocowych u osób stosujących przemoc.

Program psychologiczno – terapeutyczny stanowi uzupełnienie oferty ukierunkowanej na zmianę postaw osób stosujących przemoc domową. Przemoc wykracza poza społeczne zasady wzajemnej relacji, godzi w osobistą wolność i godność jednostki, przyczynia się do fizycznej lub psychicznej szkody. Głównym założeniem realizacji programu psychologiczno – terapeutycznego jest eliminacja zachowań stosowania przemocy, poznanie alternatywnych dla przemocy zachowań a także zatrzymanie przemocy.

1. Podstawy prawne Programu.

1. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2024 r. poz. 1673);
2. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2024 r., poz. 1283 ze zm.);
3. Ustawa z dnia 05 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym. (Dz.U. z 2024 r. poz. 107);
4. Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 20 czerwca 2023 r. w sprawie wzoru zaświadczenia o zgłoszeniu się do udziału w programach korekcyjno- edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową lub w programach psychologiczno- terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową oraz wzoru zaświadczeń o ukończeniu tych programów, a także wzoru pouczeń w związku z uczestnictwem osób stosujących przemoc domową w tych programach. (Dz. U. z 2023 r. poz. 1164);
5. Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 22 czerwca 2023 r. w sprawie programów psychologiczno- terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową oraz wymagań kwalifikacyjnych wobec osób prowadzących te programy (Dz. U. 2023 r. poz. 1166).

6. Uchwała nr 205 Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2023 r. w sprawie ustanowienia Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030 (M.P. z 2023 r. poz. 1232 ze zm.)
7. Uchwała nr V/22/2024 Rady Powiatu w Myśliborzu z dnia 27 czerwca 2024 r. w sprawie przyjęcia Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób doznających przemocy domowej w Powiecie Myśliborskim na lata 2024- 2030.

3. Diagnoza zjawiska przemocy domowej na terenie Powiatu Myśliborskiego.

Z danych ewidencji ludności (stan na 30.06.2024 r.) wynika, że w Powiecie Myśliborskim zamieszkuje 62.224 mieszkańców. Społeczeństwo powiatu to w przeważającej części mieszkańcy wsi. Na terenie Powiatu Myśliborskiego funkcjonują służby, które w zakresie swoich kompetencji mają za zadanie przeciwdziałać przemocy domowej. W celu zdiagnozowania problemu przemocy domowej na terenie Powiatu Myśliborskiego pozyskano dane z miejskich i gminnych ośrodków pomocy społecznej, Powiatowej Komendy Policji w Myśliborzu oraz Prokuratury Rejonowej w Myśliborzu. Z danych pozyskanych z ośrodków pomocy społecznej wynika, iż w każdym mieście i gminie na terenie Powiatu Myśliborskiego realizowane są programy przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej. Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy domowej nakłada na samorządy gmin obowiązek powoływania Zespołów Interdyscyplinarnych, które z mocy ustawy podejmują działania w stosunku do osób i rodzin dotkniętych przemocą domową, ale również inicjują działania w stosunku do zewnętrznych podmiotów i instytucji zajmujących się zjawiskiem przemocy domowej. Celem zespołów jest budowanie lokalnego systemu wsparcia dla osób i rodzin doświadczających przemocy oraz wypracowanie standardów współpracy międzyinstytucjonalnej na rzecz przeciwdziałania przemocy. Nowelizacja ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przemocy domowej nałożyła na Radę Ministrów obowiązek wydania rozporządzenia określającego zasady procedury „Niebieskie Karty” oraz wzory stosownych formularzy. Szczegółowe warunki realizowania procedury „Niebieskie Karty” określa rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. Procedury postępowania mają na celu zatrzymanie przemocy domowej oraz pomoc w wychodzeniu z tej sytuacji. Uruchomienie procedury następuje poprzez wypełnienie formularza „Niebieska Karta” – „A” przez przedstawiciela jednej z następujących służb: policji, jednostek organizacyjnych pomocy społecznej (np. pracownika socjalnego), oświaty (np. dyrektora szkoły, nauczyciela, pedagoga), ochrony zdrowia (np. lekarza, pielęgniarkę), komisji rozwiązywania problemów alkoholowych. Wszczęcie procedury powinno następować nawet w sytuacjach, w których jedynie zaistniało podejrzenie stosowania przemocy, nawet nieoparte dowodami. Dopiero w toku prowadzenia procedury wymaga się, aby domniemanie stosowania przemocy zostało uzasadnione. W Powiecie Myśliborskim zjawisko przemocy kształtuje się na różnym poziomie.

W latach 2020 – 2023 liczba wszczętych procedur „Niebieskiej Karty” kształtuje się następująco:

- 82 - w 2020 roku;
- 108 - w 2021 roku;
- 101 - w 2022 roku;
- 106 - w 2023 roku.

Największa liczba wszczętych procedur występuje w gminie Barlinek i Myślibórz, zaś najmniejsza w gminie Boleszkowice i Nowogródek Pomorski, co obrazuje tabela nr.1.

Tabela nr 1: Liczba procedur „Niebieskie Karty” w Powiecie Myśliborskim w latach 2020-2023.

Wyszczególnienie	Liczba procedur „Niebieskie Karty”			
	2020	2021	2022	2023
Gmina Barlinek	40	50	58	52
Gmina Boleszkowice	3	4	0	3
Gmina Dębno	11	21	16	12
Gmina Myślibórz	22	24	20	29
Gmina Nowogródek Pomorski	6	9	7	10
Powiat Myśliborski	82	108	101	106

Źródło: Dane pozyskane z Miejskich i gminnych ośrodków pomocy społecznej z Powiatu Myśliborskiego.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Myśliborzu współpracuje z miejskimi i gminnymi ośrodkami pomocy społecznej oraz policją prowadząc sprawy, w których wykorzystywana jest procedura i dokumentacja „Niebieskie Karty”. W ramach realizacji zadań wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej w przypadkach powzięcia informacji o objęciu rodziny procedurą „Niebieskie Karty” – pracownicy Działu Interwencji Kryzysowej Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Myśliborzu na piśmie informują zarówno osobę, wobec której istniało podejrzenie stosowania przemocy, jak i osobę podejrzaną o stosowanie przemocy o formach pomocy, jaką oferuje PCPR realizujący zadania z zakresu interwencji kryzysowej. Jednostka współpracuje i kontaktuje się z innymi instytucjami i organizacjami z terenu Powiatu Myśliborskiego tj. ośrodkami pomocy społecznej, Komendą Powiatową Policji w Myśliborzu, szkołami i placówkami oświatowymi, Prokuraturą Rejonową w Myśliborzu, Zespołami interdyscyplinarnymi, gminnymi komisjami rozwiązywania problemów alkoholowych, Sądem Rejonowym w Myśliborzu, Zespołem Kuratorskiej Służby Sądowej w Myśliborzu oraz organizacjami działającymi na rzecz rodzin z terenu Powiatu Myśliborskiego. W ramach Działu Interwencji Kryzysowej, w skład którego wchodzi Punkt Interwencji Kryzysowej i Regionalne Centrum Kryzysowe Jednostka oferuje poradnictwo specjalistyczne tj. w szczególności: psychologiczne, pedagogiczne, socjoterapię, poradnictwo rodzinne oraz terapię uzależnień. Wsparcie jest świadczone osobom i rodzinom, które mają trudności lub wykazują potrzebę wsparcia w rozwiązywaniu swoich problemów związanych z przemocą domową. Przedstawione dane wskazują przede wszystkim na konieczność prowadzenia działań profilaktycznych, edukacyjnych i informacyjnych. Działania te powinny zmierzać do podnoszenia świadomości społecznej, dotyczącej również ewentualnych możliwości wsparcia. Prowadzone są kampanie społeczne i działania informacyjne na stronie internetowej Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Myśliborzu umieszczane są informacje dot. podejmowanych działań i możliwości uzyskania pomocy w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.

4. Założenia i cele oddziaływań psychologiczno – terapeutycznych.

Program został opracowany na podstawie wytycznych do tworzenia modelowych programów psychologiczno – terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową i stanowi, obok oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych, integralną część systemu przeciwdziałania przemocy domowej, jaki funkcjonuje na terenie Powiatu Myśliborskiego. Oddziaływania psychologiczno – terapeutyczne prowadzą do utrwalenia zmiany postaw i zachowań osób stosujących przemoc domową, a w konsekwencji powstrzymania i zakończenia przemocy. Wpływają na zwiększenie zdolności osób stosujących przemoc do samokontroli agresywnych zachowań oraz utrwalenie umiejętności komunikowania się, konstruktywnego wyrażania uczuć i rozwiązywania konfliktów w rodzinie bez stosowania przemocy. Realizacja programu przyczyni się również do wzmocnienia współpracy pomiędzy instytucjami niosącymi pomoc osobom stosującym przemoc.

Praca ze sprawcami przemocy opiera się na następujących założeniach:

1. Podstawą wszelkich działań wobec osób stosujących przemoc domową jest bezpieczeństwo i dobro osób dotkniętych przemocą domową.
2. Przemoc domowa jest wyuczonym zachowaniem, które przynosi zyski i straty dla sprawcy.
3. Przemoc domowa jest tolerowana i wzmacniana przez postawy i poglądy wielu ludzi, często zakorzeniona jest we wzorach postępowania przekazywanych z pokolenia na pokolenie.
4. Przemoc domowa jest szkodliwym nadużywaniem siły i władzy oraz dążeniem do kontrolowania współmałżonka/i/partnera/i lub sytuacji rodzinnej.
5. Można nauczyć się nie stosowania przemocy, nigdy nie należy godzić się na przemoc i rezygnować z jej powstrzymania.
6. Stosowanie przemocy w żadnym przypadku nie może być usprawiedliwione stwierdzeniem, że było skutkiem prowokacji ze strony ofiary.
7. Stosowanie przemocy domowej jest wyborem, za który sprawca ponosi odpowiedzialność moralną i prawną.

Podstawowym założeniem programu jest przyjęcie, że przemoc to zachowanie nieakceptowane, którego nic nie usprawiedliwia.

Cel główny programu:

Celem głównym programu psychologiczno – terapeutycznego jest utrwalenie przez sprawców przemocy zmian postaw i zachowań nabytych w trakcie oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych, a w konsekwencji zatrzymanie przemocy domowej.

Cel ten będzie realizowany poprzez działania prowadzące do:

- 1) rozwoju samoświadomości;
- 2) nabycia umiejętności budowania celów życiowych;
- 3) rozwoju umiejętności interpersonalnych;
- 4) rozwoju zachowań prospołecznych;
- 5) nabycia umiejętności zastępowania zachowań przemocowych zachowaniami pozbawionymi przemocy.

Cele szczegółowe programu:

1. Rozpoznawanie i zmiana przekonań, postaw i rozumienia problemów życiowych u osób stosujących przemoc domową;

2. Motywowanie do zmiany zachowania poprzez analizę przyczyn postępowania i wgląd w mechanizmy zachowań;
3. Nabycie lub doskonalenie umiejętności rodzicielskich i wychowawczych opartych na wychowaniu bez przemocy;
4. Pogłębianie wiedzy na temat wpływu przemocy na relacje rodzinne;
5. Nabycie umiejętności służących rozwiązywaniu problemów i konfliktów w rodzinie;
6. Nauka umiejętności konstruktywnego przeżywania i wyrażania trudnych emocji;
7. Praca nad poczuciem własnej wartości, odkrywanie i wzmacnianie zasobów osobistych.

5. Realizacja programu.

5.1. Realizatorzy programu i prowadzący.

Program psychologiczno – terapeutyczny dla osób stosujących przemoc domową będzie prowadzony przez osoby:

- 1) posiadające wykształcenie wyższe na kierunku pedagogika lub resocjalizacja, uzupełnione studiami podyplomowymi w zakresie psychologii lub posiadające tytuł zawodowy magistra na kierunku psychologia lub pedagogika lub:
- 2) będące terapeutami lub psychoterapeutami.

Osoby, o których mowa wyżej, są zobowiązane posiadać udokumentowany co najmniej 3-letni staż pracy w instytucjach lub innych podmiotach realizujących zadania na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej. Programy psychologiczno – terapeutyczne dla osób stosujących przemoc domową mogą również prowadzić osoby posiadające udokumentowane prowadzenie co najmniej pięciu edycji programów korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową.

5.2. Adresaci programu.

Adresatami Programu psychologiczno – terapeutycznego są osoby dorosłe stosujące przemoc domową zgłaszające się dobrowolnie lub kierowane przez podmioty i instytucje tj. w szczególności ośrodki pomocy społecznej, zespoły interdyscyplinarne, zespół kuratorskiej służby sądowej, sądy, itp. Wskazane jest wcześniejsze ukończenie programu korekcyjno – edukacyjnego oraz motywacja do podjęcia terapii. Wszystkie osoby stosujące przemoc domową – skierowane przez instytucje, jak i zgłaszające się dobrowolnie powinny mieć równy dostęp do udziału w Programie.

5.3. Partnerzy programu.

Partnerami programu są:

- Ośrodki Pomocy Społecznej z terenu Powiatu Myśliborskiego
- Zespoły Interdyscyplinarne
- Sąd Rejonowy w Myśliborzu
- Prokuratura Rejonowa w Myśliborzu
- Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej w Myśliborzu.
- Organizacje pozarządowe.

5.4. Zasady naboru.

Nabór następuje we współpracy z instytucjami funkcjonującymi w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej. Niezbędna jest indywidualna zgoda na udział w programie osoby stosującej przemoc domową. Do Programu mogą zgłaszać się bezpośrednio uczestnicy programu korekcyjno – edukacyjnego organizowanego przez Powiat Myśliborski - Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Myśliborzu. Przyjęcie uczestnika do Programu poprzedza wstępna kwalifikacja, podczas której prowadzone są działania diagnostyczne. Diagnoza jest udokumentowana pisemnie.

Diagnoza uwzględnia rozpoznanie indywidualnej sytuacji i obejmuje:

- rzeczywiste okoliczności skierowania do programu;
- określenie czy uczestnik aktualnie stosuje przemoc;
- aktualną sytuację rodzinną i zawodową;
- funkcjonowanie w społeczeństwie i rodzinie;
- doświadczenia związane z ewentualnymi uzależnieniami;
- historię pomocy medycznej i psychoterapeutycznej w zakresie zaburzeń psychicznych;
- kontakty z wymiarem sprawiedliwości.

Zakwalifikowanie do programu kończy podpisanie kontraktu, w którym uczestnik akceptuje zasady udziału w programie. Kontrakt określa reguły uczestnictwa w programie, w szczególności warunki jakie należy spełnić, aby program ukończyć oraz okoliczności powodujące wykluczenie z programu i zobowiązanie uczestnika do poszanowania zasad współżycia społecznego.

Podstawową regułą uczestnictwa w Programie jest dobrowolność.

Za uczestnika programu uznana może być wyłącznie osoba, która pozytywnie przejdzie działania kwalifikacyjne, podpisze kontrakt oraz rozpocznie spotkania programowe. O zakończeniu programu stanowi ukończenie minimum 80 % ogólnej liczby godzin programu. Uczestnik programu otrzymuje zaświadczenie o ukończeniu Programu Psychologiczno – Terapeutycznego dla Osób Stosujących Przemoc Domową.

6. Formy i metody pracy.

1. Program może mieć charakter sesji indywidualnych lub grupowych.
2. Realizacja programu jest oparta o harmonogram zajęć, określający: czas trwania programu zamykający się w ramach danego roku kalendarzowego z podaniem miesięcy, w których będzie realizowany.
3. Obecność uczestników na spotkaniach potwierdzona jest listami obecności.
4. Podczas zajęć grupowych wykorzystywane będą następujące formy pracy:
 - mini wykład – informacje dostosowane do percepcji odbiorcy;
 - ćwiczenia interaktywne – ćwiczenia mające na celu dostarczenie refleksji dotyczących własnej osoby;
 - symulacje – działania ułatwiające doświadczenie i przeżycie w bezpiecznych warunkach planowanych, życiowych sytuacji;
 - praca indywidualna – doświadczenie i korzystanie z własnych zasobów przy budowaniu własnych celów życiowych;
 - praca podgrupach – rozwijanie umiejętności interpersonalnych;

- dyskusja moderowana – ćwiczenie umiejętności wygłaszania własnego zdania i przyjmowania informacji zwrotnej;
- praca warsztatowa – treningi i praktyczne ćwiczenia, scenki mające na celu pracę nad zmianą postaw uczestników programu.

Dopuszcza się realizację Programu przez jednego trenera.

Trener zobowiązany jest do przygotowania sprawozdania po przeprowadzonych zajęciach. Elementem Programu będzie dwukrotne wypełnienie przez każdego uczestnika ankiet ewaluacyjnych weryfikujących zmiany postaw uczestnika. Łączny czas programu psychologiczno – terapeutycznego powinien obejmować nie mniej niż 60 h zajęć. Przerwy między spotkaniami nie powinny być dłuższe niż tydzień. Grupy powinny liczyć maksymalnie 15 uczestników.

7. Zawartość merytoryczna programu psychologiczno- terapeutycznego – zakres tematyczny.

Spotkania psychologiczno – terapeutyczne rozpocznie tzw. spotkanie diagnostyczne, podczas którego zostanie zawarty kontrakt terapeutyczny zawierający zgodę na udział w programie oraz akceptację zasad udziału, w szczególności warunki jakie należy spełnić, by program ukończyć oraz okoliczności powodujące wykluczenie z programu. Prowadzący podczas spotkania prowadzi wywiad motywujący - rozpoznaje sytuację życiową i aktualne problemy, motywuje i określa wraz z uczestnikiem oczekiwania wobec terapii i zmiany w życiu. Dalsza treść spotkania indywidualnego ukierunkowana będzie na osobiste problemy uczestnika. Szczególny nacisk położony zostanie na najbardziej zaburzone jego obszary funkcjonowania oraz będzie poruszać następujące zagadnienia:

- a) ocenę stopnia zagrożenia rodziny oraz diagnoza zachowań przemocowych osoby stosującej przemoc,
- b) wspomaganie motywacji do zmiany, autodiagnozę własnych problemów związanych ze stosowaniem przemocy oraz przejmowanie odpowiedzialności za te zachowania,
- c) historię życia a przemoc – wgląd w przyczyny własnych problemów związanych z przemocą,
- d) rozwijanie samokontroli obejmujące pracę nad przekonaniem i stereotypami prowadzącymi do przemocy oraz poszukiwanie zasobów wewnętrznych klienta ułatwiających mu proces zmiany tych przekonań i zachowań,
- e) budowanie poczucia własnej godności i szacunku do siebie i innych – ważny etap umacniania siebie w procesie zmiany,
- f) zadośćuczynienie – podsumowanie procesu zmiany i gotowość do uznania krzywd wyrządzonych bliskim osobom,
- g) zaplanowanie procesu naprawczego,
- h) pracą z nawrotami – budowanie planu działania na wypadek pojawienia się trudności w kontroli emocji i zachowań przemocowych.

Wszystkie etapy realizacji Programu wiążą się nie tylko z pracą terapeutyczną z osobą stosującą przemoc, ale także istotna jest współpraca z rodziną oraz instytucjami zajmującymi się przemocą: policją, ops, kuratorami, sądem.

Realizacja spotkań grupowych i indywidualnych odbywać się będzie w systemie zamkniętym, nie przewiduje się dołączania w trakcie realizacji edycji nowych osób. Uczestnicy grupy będą pracować nad rozwijaniem i utrwalaniem szeroko rozumianej zmiany osiągniętej w wyniku udziału w oddziaływaniach korekcyjno – edukacyjnych. Będą mieli możliwość zwiększenia wiedzy o innych i o sobie, zwiększenia świadomości dalszych zmian, które chcą wprowadzić w swoim życiu i uzyskania narzędzi do ich realizacji.

W ramach realizacji programu psychologiczno - terapeutycznego, wszelkie podejmowane działania będą starannie udokumentowane, tak aby zapewnić ich przejrzystość, skuteczność oraz zgodność z przyjętymi celami. Dokumentacja stanowi podstawę do oceny postępów uczestników oraz monitorowania efektywności.

Poniżej przedstawiono kluczowe dokumenty, które będą wykorzystywane w procesie realizacji programu i stanowią załącznik do niniejszego Programu:

- lista obecności spotkań grupowych (zał. nr 1);
- karta spotkań grupowych (zał. nr 2);
- kontrakt (zał. nr 3);
- diagnoza wstępna (zał. nr 4);
- karta spotkań (zał. nr 5);
- karta czynności monitoringu (zał. nr 6);
- diagnoza pogłębiona (zał. nr 7);
- ocena ewaluacyjna uczestnika (zał. nr 8).

8. Zakładane rezultaty.

Zakłada się, że realizowany Program psychologiczno – terapeutyczny dla osób stosujących przemoc domową doprowadzi do zmiany postaw i zachowań uczestników, a w konsekwencji przyczyni się do zatrzymania przemocy domowej.

Przewidywane efekty realizacji Programu:

1. Zatrzymanie przekazywania przemocowych wzorców rozwiązywania problemów w rodzinie;
2. Zwiększenie umiejętności konstruktywnego wyrażania uczuć;
3. Wzrost umiejętności radzenia sobie w sytuacjach trudnych;
4. Zwiększenie kompetencji uczestników programu w zakresie konstruktywnego radzenia sobie z trudnymi uczuciami;
5. Wzrost kompetencji uczestników programu w zakresie konstruktywnego rozwiązywania konfliktów w związku i w rodzinie;
6. Wzrost kompetencji uczestników w zakresie podejmowania działań zaradczych i interwencyjnych.

9. Monitoring, ewaluacja, sprawozdawczość, wskaźniki oceny programu.

Program psychologiczno – terapeutyczny podlegać będzie monitoringowi oraz ewaluacji. Sprawozdanie z realizacji Programu będzie zawierało podsumowanie i wnioski płynące z realizacji działań w danym roku sprawozdawczym. System monitorowania zachowań związanych z przemocą u osób uczestniczących w Programie realizowany będzie w trakcie trwania Programu i po jego zakończeniu przez okres 36 miesięcy od dnia zakończenia danej edycji programu. W procesie oceny efektów będą brać udział instytucje kierujące uczestnika oraz rodziny. System monitorowania polegać będzie na weryfikowaniu efektów Programu, uzyskaniu informacji o zachowaniu uczestników wobec członków rodziny w szczególności poprzez:

- 1) obecność i aktywność uczestników Programu
- 2) kontakt realizatorów/ prowadzących z osobami wobec, których uczestnicy Programu stosowali przemoc (po uzyskaniu ich zgody)
- 3) współpracę instytucji działających w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie celem zdobycia i wymiany informacji na temat uczestnika, monitorowania jego rzeczywistego funkcjonowania w środowisku w relacjach partnerskich, rodzicielskich i społecznych.

Wskaźniki skuteczności programu to liczba osób stosujących przemoc w rodzinie, które po zakończeniu programu nie powróciły do zachowań przemocowych. Monitorując program szuka się odpowiedzi na pytania:

- 1) Czy podejmowane działania prowadzi do osiągnięcia celu finalnego?
- 2) Czy program wymaga przeformułowania działań?
- 3) Czy adresaci programu zachowują się zgodnie z zakładanymi oczekiwaniami realizatora?

Wskaźniki oceny programu:

1. Liczba osób, które ukończyła program:

- a) samodzielnie zgłaszając się do programu,
- b) w związku z wszczęciem procedury „Niebieskie Karty”,
- c) z innych powodów.

2. Liczba osób, które ukończyły program psychologiczno – terapeutyczny.

10. Źródła finansowania.

Opracowanie i realizacja programu psychologiczno – terapeutycznego dla osób stosujących przemoc domową należy do zadań administracji rządowej realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego na szczeblu gminnym i powiatowym. Środki na realizację i obsługę tego zadania zapewnia budżet państwa. W związku z powyższym planowanie wydatków następuje na poziomie powiatu corocznie, a realizacja Programu uzależniona będzie od wysokości środków przekazanych z budżetu państwa na ten cel. Przewiduje się możliwość modyfikacji zaplanowanych działań, terminu ich realizacji.

11. Zakończenie.

Przemoc, niezależnie od jej formy, ma głęboki wpływ na poczucie własnej wartości, relacje z innymi ludźmi oraz zdolność do zaufania. Dzięki programowi, uczestnicy będą mieli możliwość przyjrzenia się tym mechanizmom, rozpoznania swoich reakcji oraz wypracowania nowych strategii radzenia sobie. Praca nad przemocą nie kończy się w momencie zakończenia programu – jest to proces, który trwa, wymagający konsekwencji, wsparcia i gotowości do dalszego wzrastania. To, co zostanie wypracowane w ramach terapii, stanowi tylko początek drogi ku pełniejszemu, spokojniejszemu życiu wolnemu od przemocy. Sprawcy przemocy mają również prawo do życia w szacunku, bezpieczeństwie i z miłością, a wszelkie trudności, z którymi się borykają, mogą zostać przezwyciężone z pomocą odpowiednich narzędzi i wsparcia.

Program psychologiczno – terapeutyczny dla osób stosujących przemoc domową w Powiecie Myśliborskim został opracowany w celu powstrzymania osób stosujących przemoc domową od dalszego jej stosowania. Dopuszcza się modyfikację niniejszego Programu w zależności od wyników przeprowadzonych każdego roku diagnozy zjawiska przemocy domowej na terenie Powiatu Myśliborskiego.

**LISTA UCZESTNIKÓW PROGRAMU
PSYCHOLOGICZNO- TERAPEUTYCZNEGO**

w dniu

..... Spotkanie grupowe

LP	IMIĘ I NAZWISKO	PODPIS PROWADZĄCEGO	PODPIS UCZESTNIKA
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			
6.			
7.			

KARTA SPOTKAŃ GRUPOWYCH

Nazwa programu: Program psychologiczno - terapeutyczny dla osób stosujących przemoc domową

Podmiot prowadzący: PCPR w Myśliborzu

Miejsce i termin realizacji programu:

Data Ilość godzin	Temat zajęć	Uwagi dotyczące realizacji, przebiegu zajęć	Podpisy prowadzących

Kontrakt

Ja..... jestem świadomy tego, że potrzebuję pomocy ze względu na używanie przemocy w przeszłości i że chcę się uczyć zachowań nie przemocowych.

Zgadzam się radzić sobie ze swoimi problemami przez współpracę z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Myśliborzu w programie psychologiczno - terapeutycznym dla osób stosujących przemoc. Tak długo jak jestem w ww. programie zobowiązuję się przestrzegać następujących zasad:

1. Zakończenie używania przemocy:

- a. Nie będę używał przemocy fizycznej i seksualnej wobec innych lub wobec siebie.
- b. Nie będę używał przemocy słownej i emocjonalnej (używanie przezwisk, poniżanie).
- c. Nie będę niszczył przedmiotów i ranił zwierząt w celu robienia przykrości lub kontrolowania innych.
- d. Powstrzymam się od używania alkoholu lub narkotyków, jak również od ranienia siebie w jakikolwiek inny sposób.
- e. Będę starał się znaleźć sposoby by powstrzymać się od kontrolowania innych osób. Nie będę śledził i kontaktował się z osobą, która wyraziła życzenie, aby się ode mnie uwolnić.
- f. Nie będę unikał płacenia alimentów i utrudniał kontaktu z dziećmi. Nie będę się angażował w akcje legalne, gdzie moim celem lub strategią jest zranić, poniżyć, prześladować i kontrolować inne osoby.
- g. Jeśli popełnię pomyłkę lub złamię którekolwiek z postanowień zgłoszę to natychmiast pracownikowi programu dla partnerów używających przemocy i będę otwarcie rozmawiał na ten temat. Zaakceptuję konsekwencje mojego zachowania włączając w to przedłużony pobyt w programie, usunięcie mnie z programu lub inne konsekwencje .

2. Plan nieużywania przemocy (PLAN BEZPIECZEŃSTWA):

- a. Zobowiązuję się oddawać na czas wyznaczone prace domowe i „Plan bezpieczeństwa” w ciągu dwóch tygodni po rozpoczęciu programu.
- b. Będę pracował nad udoskonaleniem mojego „Planu bezpieczeństwa” aż zostanie on zatwierdzony przez pracowników programu. Jeśli będę miał trudności z napisaniem planu poproszę o pomoc.
- c. Rozumiem, że wymaga się ode mnie podzielenia się tym planem w grupie i będę udoskonaliał go, aż będzie zaakceptowany przez członków grupy.

- d. Rozumiem, że mój czas uczęszczania na grupę może być przedłużony jeśli nie oddam w wyznaczonym czasie zaakceptowanego planu bezpieczeństwa i prac domowych.

3. Uczęszczanie na program:

- a. Zgadzam się uczęszczać na zajęcia raz w tygodniu.
b. Obecność — zgadzam się uczestniczyć w 2 spotkaniach indywidualnych i 16 spotkaniach grupowych.
c. Rozumiem, że mogę być usunięty z programu za nieobecność i spóźnienia. Program nie rozróżnia usprawiedliwionych i nieusprawiedliwionych nieobecności.
d. Zobowiązuje się powiadamiać pracownika programu psychologiczno - terapeutycznego dla osób stosujących przemoc jeśli nie będę mógł zgłosić się na zajęcia.

4. Upoważnienie do udzielania informacji:

a. Oświadczam, że podałem pracownikom programu psychologiczno - terapeutycznego dla osób stosujących przemoc prawdziwy adres, telefon i informacje na temat mojej żony, partnerki, poszkodowanej i że natychmiast powiadomię pracowników programu jeśli te informacje się zmieniają. Daję pracownikom programu zgodę na skontaktowanie się z moją obecną lub byłą partnerką, w celu powiadomienia jej kiedy zacząłem program, kiedy przestałem chodzić i jakie robię postępy. Zgadzam się również, aby pracownicy programu zaprosili moją partnerkę do ewaluacji mojego postępu, skierowali na grupę dla kobiet lub udzielili informacji na temat innych rozwiązań, które mogą, jej pomóc zwiększyć bezpieczeństwo i dobre samopoczucie. Zgadzam się również na udzielanie informacji przez pracowników programu psychologiczno – terapeutycznego dla osób stosujących przemoc terapeutycie partnerki.

b. Daję pracownikom programu zgodę na kontakt z następującymi osobami/instytucjami:

- Sądy
- Kurator
-
-

c. Wyrażam zgodę na to, aby pracownicy programu psychologiczno - terapeutycznego dla osób stosujących przemoc przy PCPR w Myśliborzu wyrażali swoje opinie dotyczące mojej osoby do wyżej wymienionych osób lub instytucji oraz udzielali informacji na mój temat tym osobom.

d. Nie będę wysuwał pod adresem PCPR w Myśliborzu i wyżej wymienionych instytucji i ich pracowników żadnych roszczeń prawnych. Rozumiem, że nie będę informowany o wymianie informacji między PCPR w Myśliborzu a innymi agencjami i zrzekam się prawa dostępu do udzielanych informacji, ich natury, treści a także tego, że taka wymiana informacji miała miejsce. Upoważnienie do udzielenia informacji dotyczących mojej sprawy będzie ważne przez jeden rok od daty podpisania go.

5. Udział w programie;

a. Rozumiem ze celem mojego udziału w programie jest nie używanie przemocy i że moje zachowanie w programie jak i w życiu prywatnym będzie odzwierciedlało to. Będę otwarty i szczerzy w grupie, będę uczestniczył regularnie w zajęciach.

b. Jeśli wypłynie problem związany z używaniem alkoholu, narkotyków lub choroby psychicznej poddam się leczeniu i tylko wtedy mogę kontynuować udział w programie psychologiczno - terapeutycznym dla osób stosujących przemoc. Będę realizował zalecenia pracowników programu i poddam się ewaluacji, jeśli zaleci mi ją pracownik programu.

c. Rozumiem, że jeśli nie będę stosował się do kontraktu mogę być usunięty z programu. Przeczytałem ten kontrakt i rozumiem, że podpisując go jestem odpowiedzialny za jego przestrzeganie. Rozumiem że przed podpisaniem tego kontraktu mogę skonsultować się z moim prawnikiem.

Podpis klienta.....

Podpis realizatora Programu.....

INDYWIDUALNA KARTA KLIENTA

- diagnoza wstępna uczestnika -

Miejsce realizacji: **Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Myśliborzu.**

Rok/m-ce realizacji:

Imię i Nazwisko:

Data urodzenia	
Adres (miejsce) zamieszkania, Tel. kontaktowy	
Imię i nazwisko osoby zgłaszającej/funkcja	
Instytucja zgłaszająca	
Stan rodzinny	
Wobec kogo stosuje przemoc	
Krótki opis zachowań/ formy i okoliczności stosowanych zachowań	

<p>Sytuacja prawna uczestnika</p> <p>a) dot. rodziny; a) zw. ze stos. przemocy</p>	<p>a)</p> <p>b)</p>
<p>Sytuacja zawodowa (zawód, miejsce, stanowisko pracy)</p>	
<p>Inne: korzysta(ł) z innych form pomocy(jakich); ew. dane dot. stanu zdrowia itp.</p>	
<p>Stosunek do ppt: motywacja, osobiste cechy istotne dla udziału w ppt...;</p>	

KARTA SPOTKAŃ INDYWIDUALNYCH

Nazwa programu: Program psychologiczno - terapeutyczny dla osób stosujących przemoc domową

Podmiot prowadzący: PCPR w Myśliborzu

Miejsce i termin realizacji programu:

Nazwisko i imię osoby w programie:

Data i czas trwania spotkania	Temat zajęć	Uwagi dotyczące realizacji, przebiegu zajęć	Podpisy prowadzących

KARTA CZYNNOCI MONITORINGU Z OSOBĄ DOZNAJĄCĄ PRZEMOCY

Nazwa programu: Program psychologiczno - terapeutyczny dla osób stosujących przemoc domową

Podmiot prowadzący: PCPR w Myśliborzu

Miejsce i termin realizacji programu:

Nazwisko i imię osoby w programie:

Data kontaktu	Uwagi dotyczące uczestnika programu	Podpisy prowadzących

KARTA UCZESTNIKA DIAGNOZA POGŁĘBIONA

Imię i nazwisko

Adres zamieszkania Tel. Kontaktowy	
Instytucja zgłaszająca	
Stan rodzinny	
Wobec kogo stosuje przemoc	
Czy jest/była prowadzona procedura „Niebieskiej Karty”	
Opis zachowań/ rodzaje, formy i okoliczności stosowania przemocy	
Historia pomocy medycznej i psychoterapeutycznej w zakresie zaburzeń psychicznych	
Sytuacja prawna -czy był karany za czyny związane ze stosowaniem przemocy	
Sytuacja zawodowa	
Doświadczenie związane z uzależnieniem od alkoholu, narkotyków, innych substancji	
Stosunek do programu psychologiczno -	

terapeutycznego, motywacja, osobiste cechy istotne dla udziału w programie	
Cechy osobiste uczestnika istotne dla pracy korekcyjnej	

Podpis realizatorów programu.....

OCENA EWALUACYJNA UCZESTNIKA PROGRAMU PSYCHOLOGICZNO - TERAPEUTYCZNEGO

Nazwisko i imię osoby w programie :

Prowadzący grupę:

Data :

Instrukcja: w każdym punkcie poniżej należy ocenić postępy danej osoby w programie
(w skali od 0-5) na podstawie własnych obserwacji.

5= całkowite zaangażowanie

4= duże zaangażowanie

3= zaangażowanie częściowe

2= zaangażowanie w niewielkim stopniu

1= bardzo niewielkie zaangażowanie

0= nie mam zdania, nie jestem pewien, nie posiadam danych

- **Obecność :**
- **Nie stosowanie przemocy:**.....;
- **Trzeźwość:**
- **Zaakceptowanie:**
- **Zastosowanie poznanych technik:**
- **Zwracanie się o pomoc:**
- **Świadomość procesu:**
- **Aktywne zaangażowanie:**
- **Otwarcie się:**
- **Delikatny sposób wyrażania się:**
- **Odpowiedzialność w sprawach finansowych:**.....

Ocena:

- po 1 miesiącu uczestnictwa w programie:
- po 2 miesiącach uczestnictwa w programie:
- po zakończeniu programu:

Ocenę wystawili prowadzący:

.....

.....